

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.52/2019/17.sz.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, 2019. március 25., 2019. május 6. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyalások alapján meghozta és 2019. május 21. napján kihirdette a következő

ítéletet:

A különösen jelentős kárt okozó folytatólagosan elkövetett csalás büntette és más bűncselekmények miatt ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2018. december 3. napján kihirdetett 24.B.466/2017/52. számú ítéletét megváltoztatja a következők szerint.

A vádlott bűncselekményeinek minősítése helyesen folytatólagosan elkövetett csalás büntette (Btk. 373. § (1) bekezdés, (6) bekezdés a) pont), pénzmosás büntette (Btk. 399. § (3) bekezdés b) pont, (4) bekezdés a,b,c) pont és 2 rb. hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §), melyből 1 rendbeli folytatólagosan elkövetett.

A vádlott szabadságvesztés büntetésének tartamát 6 (hat) évre, a közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamát is 6 (hat) évre súlyosítja.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban 88.755 (nyolcvannyolcezer-hétszázötvenöt) forint vádlottat terhelő bűnügyi költség merült fel.

A másodfokú ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

I. Az elsőfokú ítélet

A Debreceni Törvényszék vádlottat folytatólagosan elkövetett csalás büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban Btk.) 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc), (6) bekezdés b) pont] és 2 rendbeli hamis magánokirat felhasználása vétsége (Btk. 345. §) miatt - a Debreceni Városi Bíróság 64.B.65/2012/2. számú ítéletével 2 rendbeli becsületsértés vétsége miatt kiszabott 1 évi próbára bocsátás megszüntetése és a próbára bocsátást kimondó rendelkezés hatályon kívül helyezése mellett - halmazati büntetésül 3 év 6 hónap börtönbüntetésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a vádlott legkorábban a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra, valamint kötelezte őt a Zrt. magánfél részére 450.694.013 forint kártérítés és ennek késedelmi kamata, illetve az államnak járó eljárási illeték megfizetésére. Rendelkezett a vádlott részbeni tulajdonában álló ingatlan tulajdoni hányadára elrendelt zár alá vétel feloldásáról és kötelezte a vádlottat a felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

II. A fellebbezések és az azokra tett észrevételek

Az elsőfokú ítélet ellen több irányban kerültek perorvoslatok bejelentésre:

Egyfelől az ügyészség élt fellebbezéssel - a vádlott terhére - a csalás tekintetében súlyosabb minősítés, 1 rendbeli hamis magánokirat felhasználás vétsége tekintetében a folytatólágosság megállapítása, illetve a büntetés súlyosítása: a szabadságvesztés és a közügyektől eltiltás hosszabb tartamban való megállapítása érdekében.

Másfelől vádlott és védője jelentett be fellebbezést, elsődlegesen a vádlott felmentése, másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítése, harmadlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése érdekében.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.55/2017/10-I. számú átiratában az ügyészi fellebbezést kiegészítéssel tartotta fenn, mely mellett a védelmi fellebbezést alaptalannak találta.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az eljárást a perrendi szabályok betartásával folytatta le, a megismételt eljárás során az ügyfelderítésre irányuló kötelezettségének eleget tett, túlnyomórészt megalapozott tényállást rögzített, azonban a tényállás ismételen részbeni megalapozatlanságban szenved: azt hiányosan állapította meg, mely hiányosság az iratok alapján kiküszöbölhető: az ítéletnek a 9. oldal utolsó előtti bekezdésében hivatkozott 1. számú táblázatra történő utalás helyett a tényállásba be kell emelni, annak részévé kell tenni a vádlott által ügyféli megbízás nélkül kötött - az ügyész által módosított, pontosított vádirati tényállásban szerepeltetett - összesen 173 darab külföldi értékpapír tranzakciót tételelesen felsorolva.

Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének is eleget téve a vádlott bűnösségére vont következtetés okszerű, ugyanakkor a cselekmények közül a vagyon elleni bűncselekmény minősítése téves, annak jogi indokai nem helytállóak. Rámutatott arra, miszerint a vádlott azzal, hogy jogtalan haszonszerzési célzattal az utolsó két tranzakció vonatkozásában is tévedésbe ejtette a bank Treasury részlegét és elküldte az értékpapír vásárlására vonatkozó megbízást, az elkövetési magatartást teljes egészében kifejtette. A kísérleti cselekmény minősítése pedig az elkövető szándékához igazodik. Az elkövetési érték így 539.553.571 forint, ekként a vádlott által megvalósított cselekmény különösen jelentős kárt okozó, folytatólágosan elkövetett a Btk. 373. § (6) bekezdés a) pontja szerinti csalás büntetettének kísérlete. További érvelése szerint mivel a hamis-magánokirat felhasználása tekintetében a vádlott ügyfél helyett két különböző utalásnál is aláírt, aláhamisította az ügyfél nevét, így e cselekmény tekintetében a folytatólágosság feltételei fennállnak.

Az elsőfokú ítélet jogi indokolását kiegészítendőnek találta, melyet illetően elsőként a cselekménynek a minősítés kapcsán felmerülő esetleges hűtlen kezelés büntetettől történő elhatárolás ismérveit rögzítette, másfelől a csalás bűncselekményének törvényi tényállási elemeit elemezte. Hangoztatta, miszerint nem tévedett a törvényszék, amikor a vádlotti cselekményt üzletszerűen elkövetettnek értékelte, melynek jogi indokolásával azonban ítéletében adós maradt. Emellett helyesen foglalt állást a Btk. 2. §-ával kapcsolatban, hiszen az elbíráláskor hatályos Btk. a vádlott számára összhatásában kedvezőbb elbírálást tesz lehetővé. További álláspontja szerint tévesen került sor a próbára bocsátás megszüntetésére, hiszen a próbára bocsátással érintett cselekmény büntethetősége az 54/2007. BK vélemény II. pontjában írtakra tekintettel elévült.

Emellett a vádlottal szemben kiszabott büntetések súlyosítására irányuló ügyészségi fellebbezést fenntartva hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása körében irányadó alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket túlnyomórészt ugyan helyesen vette számba, de nem a súlyuknak megfelelően értékelte, így a kiszabott szabadságvesztés tartama túlzottan enyhe. További nyomatékos súlyosító körülmény ugyanis az üzletszerű elkövetés, valamint az, hogy a vádlott a felkészültségét, szakmai képzettségét bűncselekmény véghezviteléhez használta fel.

Minderre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására, a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján a tényállásnak az ügyiratok tartalma alapján történő kiegészítésére, valamint annak

megállapítására tett indítványt, hogy a Zrt. sértettnek a vádlotti magatartás folytán 539.553.571 forint kára keletkezett. Ennek okán a vádlott által elkövetett csalási cselekmény kísérlet és az a Btk. 373. § (1) bekezdés, (6) bekezdés a) pontja szerint minősül, az 1 rendbeli hamis magánokirat felhasználása vétsége folytatólagosan elkövetett, mindemellett a szabadságvesztés büntetés hosszabb tartamban történő megállapítása és a közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamának felemelése, valamint a próbára bocsátást hatályon kívül helyezést kimondó rendelkezésének mellőzése, egyebekben pedig az elsőfokú ítélet helybenhagyása szükséges.

A vádlott védője fellebbezését írásban részletesen indokolta (7. sorszám alatti irat), illetőleg fellebbezésének irányát fenntartva azok sorrendiségét részben módosította: elsődlegesen a vádlott felmentésére, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására történő utasítására, harmadlagosan a büntetés enyhítésére tett indítványt.

Felmentést célzó indítványa körében kifejtett álláspontja szerint az elsőfokú tényállás részben megalapozatlan: az hiányos, részben felderítetlen, részben iratellenes, illetőleg helytelen ténybeli következtetéseket tartalmaz. Hangsúlyozta, miszerint már 2018. november 28. napján indítványozta a Be. 197. § (1) bekezdésében foglalt okból a Be. 197. § (2) bekezdésében és a Be. 190. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezések alapján dr. igazságügyi adó-, járulék-, könyv-, tőke-, pénzpiaci szakértő kirendelését. Ezen rendelkezések értelmében az elsőfokú bíróság köteles lett volna kirendelni a védelem által indítványozott magánszakértőt, hiszen az eljárás során beszerzett szakvélemény hiányos volt, illetve ellentétes nyilatkozatot tett a szakértő az eladási és vételi jutalék és a késedelmi kamat kárösszegben történő szereplése tekintetében. A szakértő által tett megállapítások ellentmondóak voltak a fedezet ellenőrzésre kötelezett személy és a kárösszeg mértéke tekintetében, emellett úgy tartott a sértettnél helyszíni szemlét, hogy erről a vádlottat, a védőt nem értesítette. A törvényszék elutasította ezen indítványát, így a Be. 190. § (3) bekezdése alapján megnyílt a joga a védelemnek, hogy magánszakértői vélemény elkészítésére megbízást adjon, amelyre azonban az elsőfokú bizonyítási eljárás befejezetté nyilvánítására tekintettel nem volt lehetőség, arra csupán az elsőfokú eljárás befejezését követően kerülhetett sor. Sérelmezte továbbá, hogy az elsőfokú bíróság a részletesen felsorolt védői bizonyítási indítványokat is elutasította, azonban a sértett személyének meghatározása, a sértetti beleegyezés, a közrehatás, tévedés tekintetében valamennyi indítvány indokolt és szükséges lett volna a tényállás teljeskörű felderítéséhez. Hiányosnak és felderítetlennek találta a tényállást a haszonszerzési célzat tekintetében is, illetve nem értett egyet azzal sem, hogy az elsőfokú ítélet tényállása szerint a vádlott a fedezet és az ügyfélmegbízás megléte tekintetében tévesztette meg a bankot, hiszen a mellékelt szakértői vélemény alapján megállapítható, hogy a külföldi tranzakciók tekintetében a fedezet ellenőrzés a Treasury feladata volt és nem a vádlotté. Hangsúlyozta, hogy a károsult és nem a bank a sértett. A tévedésbe ejtés elkövetési magatartás hiányában a bankkal szemben nem állapítható meg bűncselekmény elkövetése, melynek indokait is részletesen kifejtette. A kár tekintetében hangsúlyozta, miszerint nem kétséges, hogy kár keletkezett, azonban a kár keletkezése nem büntetőjogilag értékelhető cselekmény eredménye, hanem munkaviszonyban történő jogellenes károkozás.

A hatályon kívül helyezésre vonatkozó indítványát illető érvelése szerint az elsőfokú ítélet teljes egészében megalapozatlan, melynek kapcsán utalt a felmentés iránti indítványának indokai körében kifejtettekre, hiszen az ítéleti tényállás oly mértékű hiányosságban szenvedhet, melynek kiküszöböléséhez még a csatolt magánszakértői vélemény sem szolgáltat elegendő bizonyítékot, így a bizonyítási hiányosságot csupán a megismételt eljárásban lehet orvosolni.

A büntetés enyhítését célzó indokai körében rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló enyhítő körülményeket nem értékelte kellő súllyal, nem nevesítette és nem is vette figyelembe a nagy fokú sértetti közrehatást, amely nyomatékos enyhítő körülményként jelentkezik, hiszen a sértett közrehatása nélkül a kár nem következhetett volna be. A csatolt magánszakértői véleményben

szereplő kárösszeg alacsonyabb mértékére tekintettel is indokolt a büntetés enyhítése, továbbá az elévülési időhöz közeli időmúlás, a vádlott rendezett személyi körülményei, négy kiskorú gyermek eltartására vonatkozó kötelezettsége szintén nyomatékos enyhítő hatású tényezők, ekként végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés kiszabására tett indítványt.

Az ítélet tábla a bejelentett fellebbezéseket a másodfokú eljárásban felvett részbizonyításra tekintettel a Be. 600. § (1) bekezdés b) pontja alapján tárgyaláson bírálta el, melyen megállapította, hogy az értékpapírok eladása körében a vád tárgyává tett cselekmények az elsőfokú ítéletben megállapítottaktól eltérően az elkövetéskori jogszabály a Btk. 303. § (3) illetve (4) bekezdése a) és c) pontja szerinti pénzmosás büntettének, illetve a jelenlegi Btk. 399.§ (3) (4) bekezdés a) és c) pontja szerinti pénzmosás büntettének is minősülhetnek.

Az ügyészség képviselője a másodfokú nyilvános tárgyaláson a perbeszédében az írásban előterjesztett átiratban foglaltakat fenntartva rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás ismételten részben megalapozatlan, az hiányos, mely részbeni megalapozatlanság az iratok alapján történő kiegészítéssel kiküszöbölhető. A törvényszék indokolási kötelezettségét is teljesítette. Körültekintően vizsgálta a bűncselekmény elkövetését elismerő, de az ellenőrzés hiányára és nem haszonszerzés végetti elkövetésre hivatkozó, majd a bűncselekmény elkövetését tagadó vádlotti védekezés valóságtartalmát és az indokolási részében részletesen kifejtette, hogy ez a vallomás miért nem volt elfogadható, mellyel szemben mely bizonyítékokra alapította a tényállást. A vádlott bűnösségére vont következtetés okszerű, azonban a cselekmények közül a vagyon elleni bűncselekmény minősítése téves, annak jogi indokai nem helytállóak, hiszen az 500 millió forintot meghaladó elkövetési értékre tekintettel a vádlott cselekménye különösen jelentős kárt okozó, folytatólagosan elkövetett csalás büntette kísérletének minősül.

További érvelése szerint a csalás bűncselekménye az értékpapírok megvételével befejezetté vált, így a vádlott azzal a magatartásával, hogy az általa csalás útján megszerzett és ügyfél számláján általa kezelt certifikátokkal rendszeresen ismételten pénzügyi tevékenységet végzett - mivel azokat értékesítette - mint a pénzügyi intézmény alkalmazottja a pénzmosás büntettét valósította meg. Az értékpapír adásvétele folytán a számítógépes rendszer 46.502.990 forint nyereséget rögzített, az eredet leplezése, mint célzatra egyértelmű következtetést lehet levonni a számlájához köthető tranzakciókból, illetve a családtagok egymás közötti számlájára történő átutalásokból.

Az átiratában írtakkal ellentétben a próbára bocsátás megszüntetésével kapcsolatos aggályait nem tartotta fenn, mellyel kapcsolatosan utalt a BH 2015. 93. számú eseti döntésre. Ennek nyomán kifejtette, hogy az elévülés nem következett be, hiszen a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatti vádemelés, majd az ügyek egyesítését követő valamennyi eljárási cselekmény az elévülést félbeszakította. Jelen ügyben tehát a 2015. július 9. napján történt vádemelés az elévülést félbeszakította.

A vádlottal szemben kiszabott büntetés súlyosításra irányuló ügyészségi fellebbezést illetően kifejtett indokai szerint a kiszabott szabadságvesztés tartama túlzottan enyhe, nem felel meg sem a büntetés céljának, sem a büntetékiszabási elveknek, így a középértékhez közelítő tartamú szabadságvesztés büntetés és ahhoz igazodó közügyektől eltiltás kiszabása indokolt.

A sértett jogi képviselője a másodfokú fellebbezési tárgyaláson az ügyészség által rögzítettekkel való egyetértését fejezte ki. A dr. szakértői vélemény 2. és 3. pontjában hivatkozott szabályozási érvelését tévesnek találta, hiszen az a szabályzat olyan pontjaira hivatkozik, ami nem jelen ügyben irányadó tranzakciókkal kapcsolatos.

A vádlott meghatalmazott védője perbeszédében elsősorban a szakértői véleményekkel kapcsolatos álláspontját hangsúlyozta, miszerint a nyomozási iratok V. kötet 17. oldalán a sértett által csatolt irat

alátámasztja dr. igazságügyi szakértő megállapításait abban, hogy a megbízások nem megfelelő formátumban készültek. Megismételte azon érvelését is, amely szerint tekinthető a sértettnek és nem a Zrt. Hangsúlyozta azt is, hogy a Treasury feladata volt a fedezet ellenőrzés, így a fedezet tekintetében nem lehet megteveszteni a Treasuryt, tehát a tévedésbe ejtés, emellett a jogtalan haszonszerzési célzat sem állapítható meg, mivel éppen a Zrt.-nek volt ebből számottevő nyeresége, haszna és nem a vádlottnak. Elsődlegesen a vádlott felmentésére, másodlagosan a büntetés enyhítésére, a végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabására tett indítványt.

vádlott az utolsó szó jogán tett felszólalásában továbbra is ártatlanságát hangsúlyozta, és arra hivatkozott, hogy ugyan munkahelyi szabálytalanságok sorozatát követte el, de nem bűncselekményt. Nem is akart és nem is tudott gazdagodni ezekből az ügyletekből, nem tudta tévedésbe ejteni a pénzintézetet. A felmondás körülményeiből is kitűnt, hogy a bank több hónapon keresztül látta a negatív egyenleget, mégsem tett semmit. Ezek az ügyletek „toxikus” termékek, kezelhetetlenek, nem lehet kontrollálni, nem gazdagodott a tranzakciók következtében.

III. *A felülbírálat*

A bejelentett fellebbezések a hatályon kívül helyezésre, a felmentésre, a büntetés enyhítésére irányulóan nem, míg a büntetés súlyosítására irányulóan alaposak.

Az elsőfokú bíróság az eljárást még a 2018. július 30. napjáig hatályos büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban korábbi Be.) hatálya alatt kezdte meg több érdemi tárgyalást is tartva, majd a 2018. szeptember 30., október 3., 24. és december 3. napjain tartott tárgyalásra és az ügydöntő határozat kihirdetésére már a jelenlegi Be. hatályszabályai mellett került sor. Az új törvényt ugyanis a Be. 868. § (1) bekezdése értelmében - a Be. 868-876. §-ban meghatározott eltérésekkel - a hatályba lépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásokban is alkalmazni kell. A Be. 870. § (1) bekezdése szerint az e törvény hatályba lépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásban az ezt megelőzően, a korábbi jogszabály szerint végzett eljárási cselekmény akkor is érvényes, ha ezt a törvény másként szabályozza.

Az ítélet tábla a bejelentett perorvoslatok folytán a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján - eltérő törvényi rendelkezés hiányában - az ítélet megalapozottságát, illetve az ítéletnek a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására, intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseit, valamint az indokolás helyességét és az eljárási szabályok megtartását arra tekintet nélkül bírálta felül, hogy ki és milyen okból fellebbezett (teljes revízió).

III.1. *Az eljárás jog revíziója*

Az elsőfokú bíróság a már idézettek szerint alapvetően a korábbi Be. szabályai szerint folytatta le az eljárást. A revízió során azonban a Be. normáival is összefüggésben vizsgálendő volt az eljárási szabályok megtartása és az esetleges perjogi hibákat már az új törvény rendelkezései szerint kellett értékelni.

A felülbírálat során a másodfokú bíróság a Be. 608. § (1) bekezdésében foglaltak áttekintésével vizsgálta az elsőfokú eljárásban a perrendi szabályok megtartását és nem észlelt e törvényhelyben nevesített olyan eljárási szabálysértést, amely a törvényszék ítéletének hatályon kívül helyezését indokolná, mely mellett az elsőfokú bíróság a Be. 562. § (2) bekezdéséből fakadó indokolási kötelezettségének is megfelelően eleget tett.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást túlnyomórészt a perrendi szabályok megtartásával folytatta le, azonban a Be. 190. § (1) és (2) bekezdése nyomán helytálló lett volna a védelem által indítványozott dr. igazságügyi adó-, járulék- és könyvszakértő által elkészítendő magánszakvéleményt bevárni a bizonyítási eljárás befejezését megelőzően, szem előtt tartva a fegyverek egyenlősége elve sérelmének elkerülését is.

A rendelkezésre álló adatok szerint a vádlott és védője dr. igazságügyi szakértő kirendelését indítványozta, mely indítványt az elsőfokú bíróság elutasította.

A Be. 190. § (1) bekezdése szerint a terhelt és a védő szakértő kirendelését indítványozhatja, az indítványban megjelölheti a szakértő személyét. Az indítványról a bíróság, az ügyészség, illetve a nyomozó hatóság határoz.

A Be. 190. § (2) bekezdése értelmében a terhelt és a védő szakértőnek magánszakértői vélemény elkészítésére adhat megbízást, ha

- a) a bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság a szakértő kirendelésére vonatkozó indítványokat elutasította, vagy
- b) az ügyészség vagy a nyomozó hatóság nem az indítványukban megjelölt szakértő kirendeléséről határozott.

Ugyanezen szakasz (3) bekezdésében írtak szerint, ha a terhelt vagy a védő indítványa olyan tény szakértő általi megállapítására vagy megítélésére irányul, amelyet az ügyészség vagy a nyomozó hatóság által kirendelt szakértő által készített korábbi szakvélemény már vizsgált, magánszakértői vélemény elkészítésére akkor adható megbízás, ha a terheltnek vagy a védőnek a Be. 197. § (1)-(2) bekezdés szerinti eljárásra vonatkozó indítványát elutasították. Ha a korábbi szakvéleményt a terhelt vagy a védő indítványában megnevezett szakértő készítette, magánszakértői vélemény elkészítésére megbízás nem adható.

A Be. 197. § (1) bekezdése tartalmazza azokat az eseteket, mely esetekben a hiányos, aggályos, ellentétes stb. tartalmú szakértői vélemény esetén a szakértő felvilágosítást ad vagy a szakvéleményt kiegészíti. A (2) bekezdésben írtak értelmében, ha a szakértőtől kért felvilágosítás vagy a szakvélemény kiegészítése nem vezetett eredményre, más szakértőt kell kirendelni. A szakértő kirendelésre irányuló indítványban, illetve a kirendelő határozatban meg kell jelölni a korábbi szakvélemény elfogadhatóságával kapcsolatos aggályokat.

Jelen esetben a terhelt és a védő részéről azért került sor újabb szakértő, nevezetesen dr. igazságügyi könyvszakértő kirendelésére vonatkozó indítvány előterjesztésére, mivel álláspontjuk szerint dr. igazságügyi könyvszakértő által adott felvilágosítás, kiegészítés nem volt elégséges, illetve meggyőző. Ezen indítványt az elsőfokú bíróság elutasította. A Be. 190. § (3) bekezdésében foglaltaktól következően így a vádlott és a védő részére megnyílt a magánszakértői vélemény elkészítésére adható megbízás lehetősége, ugyanakkor az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást befejezetté nyilvánította, így a magánszakértői vélemény előterjesztésére csupán a másodfokú eljárásban kerülhetett sor.

A fegyverek egyenlőségének elvét szem előtt tartva az ítélőtábla ezen anomáliát másodfokú fellebbezési tárgyalás útján küszöbölte ki a Be. 594. § (1) bekezdése alapján, és nem volt mellőzhető az igazságügyi szakértők egymás jelenlétében történő meghallgatása sem.

A másodfokú bíróság előtt mindkét szakértő fenntartotta a szakértői véleményben foglaltakat, melyek kétségtelenül számos részét tekintve egymással ellentmondásban álltak, azonban megállapítható, hogy ezen ellentmondások nem a szakértő kompetenciájába tartozó ténykérdések kapcsán merültek fel, hanem egyfelől a bekövetkezett kár büntetőjogilag megítélhető összegének kérdésében, illetve a csalás elkövetési magatartását képező tévedésbe ejtéssel kapcsolatos álláspontot illetően. Ugyanakkor a tényállás lényegét illetően nem volt a szakértői vélemények

között olyan ellentét, ami további bizonyítás lefolytatását indokoltá tenné, ekként a védelem által a másodfokú eljárásban is fenntartott bizonyítási indítványok elutasításra kerültek, hiszen a tényállás a másodfokú eljárásban a később kifejtettek szerint megalapozottá vált, további felderítetlenségben, hiányosságban nem szenved, melyen túlmenően a bizonyítás törvényességét érintő vagy más olyan eljárási szabálysértés sem igazolható, amely a már felmerültön és orvosolton kívül lehetővé tenné a további bizonyítás lefolytatását. Ennek okán további bizonyítás felvétele az elsőfokú bíróság által megvalósított eljárási szabálysértés orvoslásán kívül nem volt indokolt, az igen hosszú ideje folyó büntetőeljárás további egyben felesleges elhúzódását eredményezte volna.

Az értékelhető relatív eljárási szabálysértés nem befolyásolta sem önmagában sem összességében az ügy érdemi felülbírálatát. Összegezve tehát, az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat döntően megtartotta, és a magánszakértői vélemény előterjesztésére vonatkozó indítványtól eltekintve eljárási szabályt nem sértett. Abszolút hiba nem áll fenn, mint ahogy olyan lényeges eljárási szabálysértés sem, mely az ítéletet lényegesen befolyásolta, ezért az ítélet hatályon kívül helyezésére eljárásjogi okból sem kerülhetett sor.

III.2. A tényállás megalapozottsága és a bizonyítékok értékelése

Az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének nagyrészt eleget tett, azonban a tényállás részben megalapozatlan a következők szerint: a tényállás hiányos, iratellenes megállapítást tartalmaz és helytelen ténybeli következtetéseken alapul [Be. 592. § (2) bekezdés b), c) és d) pont]. A megalapozatlanság abban érhető tetten, hogy az elsőfokú bíróság a történeti tények körében kifejezetten nem rögzítette az ügyészség által végső formában fenntartott vádirati tényállásban szerepeltetett 173 darab külföldi értékpapír tranzakciót, és tévesen állapította meg azt, hogy a vádlott a külföldi értékpapír eladásával a Zrt. sértett részére kárt okozott.

Helytelen ténybeli következtetés a bírói gondolati döntéshozatali folyamatban (szillogizmus) vétett hiba, mely során a bíróság vagy helytelen alapból indul ki, vagy helyes alapból vont téves következtetést - a logika szabályainak megsértésével a tudomány állását és a természetes szemléletet figyelmen kívül hagyva - további tényekre.

A már hivatkozottak szerint a megalapozatlanság nem teljes, hanem részleges, melyet a másodfokú bíróságnak a Be. rendelkezései szerint ki kellett küszöbölnie, mert ténybeli okból hatályon kívül helyezésre, egyben új eljárás lefolytatására csak teljes megalapozatlanság esetén kerülhet sor [Be. 610. §].

A másodfokú eljárásban az ítéletábra bizonyítást folytatott le. Fellebbezési tárgyaláson párhuzamos meghallgatás keretében a büntetőeljárásban kirendelt szakértőként részt vett dr. igazságügyi könyvszakértőt és a védelem által megbízott magánszakértői véleményt készítő dr. igazságügyi adó-, járulék- és könyvszakértőt meghallgatta és a releváns ellentéteket feloldotta.

Az ítéletábra a történeti eseményekre tényállást a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja alapján a következők szerint helyesbíti, illetve egészíti ki.

- Az ítélet 9. oldal ötödik bekezdését követően azzal, hogy a 9. oldal utolsó előtti bekezdését mellőzi.

- vádlott az alábbi táblázatban rögzített Euro összegekben a táblázatban feltüntetett időpontokban EUR folyószámlájáról meghatalmazás és fedezet nélkül vásárolt a Zrt. eszközeinek terhére certifikátokat, mellyel a Zrt.-nek kárt okozott.

Tranzakció értéke Euróban (-)	MNB középárfolyam napi dátuma	MNB középárfolyam átváltási összege (1€ = x Ft)	Tranzakció értéke Forintban (-)
22 100,00 €	2011. szeptember 5.	277,25 Ft	6 127 225,00 Ft
23 000,00 €	2011. szeptember 5.	277,25 Ft	6 376 750,00 Ft
35 400,00 €	2011. szeptember 5.	277,25 Ft	9 814 650,00 Ft
29 800,00 €	2011. szeptember 7.	275,74 Ft	8 217 052,00 Ft
35 100,00 €	2011. szeptember 8.	275,71 Ft	9 677 421,00 Ft
32 500,00 €	2011. szeptember 8.	275,71 Ft	8 960 575,00 Ft
36 200,00 €	2011. szeptember 8.	275,71 Ft	9 980 702,00 Ft
58 200,00 €	2011. szeptember 11.	279,25 Ft	252 350,00 Ft
19 000,00 €	2011. szeptember 12.	282,48 Ft	5 367 120,00 Ft
11 500,00 €	2011. szeptember 12.	282,48 Ft	3 248 520,00 Ft
22 900,00 €	2011. szeptember 12.	282,48 Ft	6 468 792,00 Ft
99 400,00 €	2011. szeptember 13.	284,66 Ft	295 204,00 Ft
31 200,00 €	2011. szeptember 14.	286,98 Ft	8 953 776,00 Ft
49 650,00 €	2011. szeptember 15.	287,76 Ft	287 284,00 Ft
44 850,00 €	2011. szeptember 15.	287,76 Ft	906 036,00 Ft
51 600,00 €	2011. szeptember 15.	287,76 Ft	848 416,00 Ft
74 000,00 €	2011. október 3.	294,82 Ft	816 680,00 Ft
11 000,00 €	2011. október 14.	291,39 Ft	3 205 290,00 Ft
23 400,00 €	2011. október 24.	297,47 Ft	6 960 798,00 Ft
22 240,00 €	2011. október 28.	300,90 Ft	6 692 016,00 Ft
13 930,00 €	2011. október 28.	300,90 Ft	4 191 537,00 Ft
21 210,00 €	2011. november 7.	307,08 Ft	6 513 166,80 Ft
19 100,00 €	2011. november 8.	307,98 Ft	5 882 418,00 Ft
24 500,00 €	2011. november 9.	310,65 Ft	7 610 925,00 Ft
14 250,00 €	2011. november 10.	309,04 Ft	4 403 820,00 Ft
26 000,00 €	2011. november 10.	309,04 Ft	8 035 040,00 Ft
18 200,00 €	2011. november 11.	312,48 Ft	5 687 136,00 Ft
16 850,00 €	2011. november 11.	312,48 Ft	5 265 288,00 Ft
16 900,00 €	2011. november 11.	312,48 Ft	5 280 912,00 Ft
51 000,00 €	2011. november 11.	312,48 Ft	936 480,00 Ft
22 350,00 €	2011. november 16.	313,23 Ft	7 000 690,50 Ft
32 250,00 €	2011. november 16.	313,23 Ft	101 667,50 Ft
17 400,00 €	2011. november 17.	313,71 Ft	5 458 554,00 Ft
33 900,00 €	2011. december 1.	303,43 Ft	286 277,00 Ft
54 500,00 €	2011. december 8.	300,81 Ft	394 145,00 Ft
47 100,00 €	2011. december 9.	306,54 Ft	438 034,00 Ft
41 550,00 €	2011. december 9.	306,54 Ft	736 737,00 Ft
158 900,00 €	2011. december 12.	305,13 Ft	485 157,00 Ft
97 000,00 €	2011. december 14.	303,67 Ft	455 990,00 Ft
230 000,00 €	2011. december 23.	306,68 Ft	536 400,00 Ft
125 000,00 €	2011. december 23.	306,68 Ft	335 000,00 Ft

62 700,00 €	2011. december 23.	306,68 Ft	228 836,00 Ft
104 500,00 €	2011. december 23.	306,68 Ft	048 060,00 Ft
34 400,00 €	2011. december 28.	306,81 Ft	554 264,00 Ft
266 250,00 €	2011. december 30.	311,13 Ft	838 362,50 Ft
140 000,00 €	2012. január 5.	321,93 Ft	070 200,00 Ft
145 000,00 €	2012. január 5.	321,93 Ft	679 850,00 Ft
87 000,00 €	2012. január 20.	305,03 Ft	537 610,00 Ft
56 400,00 €	2012. január 23.	303,61 Ft	123 604,00 Ft
100 800,00 €	2012. január 25.	298,60 Ft	098 880,00 Ft
119 250,00 €	2012. január 27.	294,20 Ft	083 350,00 Ft
111 500,00 €	2012. január 27.	294,20 Ft	803 300,00 Ft
87 500,00 €	2012. január 31.	293,70 Ft	698 750,00 Ft
138 750,00 €	2012. február 1.	293,58 Ft	734 225,00 Ft
67 000,00 €	2012. február 1.	293,58 Ft	669 860,00 Ft
89 000,00 €	2012. február 3.	291,25 Ft	921 250,00 Ft
67 500,00 €	2012. február 7.	291,71 Ft	690 425,00 Ft
217 500,00 €	2012. február 8.	289,30 Ft	922 750,00 Ft
153 000,00 €	2012. február 8.	289,30 Ft	262 900,00 Ft
158 000,00 €	2012. február 8.	289,30 Ft	709 400,00 Ft
87 500,00 €	2012. február 10.	292,43 Ft	587 625,00 Ft
328 000,00 €	2012. február 10.	292,43 Ft	917 040,00 Ft
153 750,00 €	2012. február 14.	291,35 Ft	795 062,50 Ft
135 000,00 €	2012. február 16.	293,80 Ft	663 000,00 Ft
127 050,00 €	2012. február 17.	290,13 Ft	861 016,50 Ft
97 900,00 €	2012. február 17.	290,13 Ft	403 727,00 Ft
173 000,00 €	2012. február 29.	289,88 Ft	149 240,00 Ft
112 000,00 €	2012. március 1.	287,80 Ft	233 600,00 Ft
62 650,00 €	2012. április 27.	287,63 Ft	020 019,50 Ft
93 800,00 €	2012. április 30.	287,63 Ft	979 694,00 Ft
84 000,00 €	2012. április 30.	287,63 Ft	160 920,00 Ft
198 750,00 €	2012. május 9.	288,25 Ft	289 687,50 Ft
117 000,00 €	2012. május 11.	289,36 Ft	855 120,00 Ft
103 000,00 €	2012. május 11.	289,36 Ft	804 080,00 Ft
121 500,00 €	2012. május 11.	289,36 Ft	157 240,00 Ft
188 000,00 €	2012. május 14.	292,37 Ft	965 560,00 Ft
96 250,00 €	2012. május 15.	292,35 Ft	138 687,50 Ft
187 500,00 €	2012. május 17.	296,15 Ft	528 125,00 Ft
322 500,00 €	2012. május 21.	297,36 Ft	898 600,00 Ft
57 750,00 €	2012. május 28.	299,60 Ft	301 900,00 Ft
127 500,00 €	2012. június 4.	304,48 Ft	821 200,00 Ft
47 500,00 €	2012. június 5.	303,10 Ft	397 250,00 Ft
51 750,00 €	2012. június 5.	303,10 Ft	685 425,00 Ft
47 100,00 €	2012. június 8.	297,91 Ft	031 561,00 Ft
51 100,00 €	2012. június 20.	287,67 Ft	699 937,00 Ft
109 000,00 €	2012. június 21.	285,17 Ft	083 530,00 Ft
56 000,00 €	2012. június 22.	287,33 Ft	090 480,00 Ft

114 000,00 €	2012. július 19.	284,60 Ft	444 400,00 Ft
158 500,00 €	2012. július 20.	284,76 Ft	134 460,00 Ft
150 000,00 €	2012. július 24.	287,82 Ft	173 000,00 Ft
148 500,00 €	2012. július 27.	284,44 Ft	239 340,00 Ft
71 500,00 €	2012. július 30.	281,57 Ft	132 255,00 Ft
207 000,00 €	2012. augusztus 15.	279,05 Ft	763 350,00 Ft
275 000,00 €	2012. augusztus 16.	278,43 Ft	568 250,00 Ft
204 000,00 €	2012. augusztus 17.	278,25 Ft	763 000,00 Ft
229 500,00 €	2012. augusztus 27.	277,55 Ft	697 725,00 Ft
246 000,00 €	2012. augusztus 30.	284,58 Ft	006 680,00 Ft
9 161 830,00 €			<u>2 686 609 695,80</u> <u>Ft</u>

- vádlott a fenti táblázatban feltüntetett, a Zrt. eszközeinek terhére meghatalmazás és fedezet nélkül megvásárolt certifikátokat az alábbi táblázatban rögzített összegért és az alábbi táblázatban megjelölt időpontokban értékesítette.

Tranzakció értéke Euróban (+)	MNB középárfolyam napi dátuma	MNB középárfolyam átváltási összege (1€ = x Ft)	Tranzakció értéke Forintban (+)
59 000,00 €	2011. szeptember 6.	275,77 Ft	270 430,00 Ft
34 800,00 €	2011. szeptember 8.	275,71 Ft	9 594 708,00 Ft
30 200,00 €	2011. szeptember 8.	275,71 Ft	8 326 442,00 Ft
80 200,00 €	2011. szeptember 9.	279,25 Ft	395 850,00 Ft
66 000,00 €	2011. szeptember 13.	284,66 Ft	787 560,00 Ft
20,00 €	2011. szeptember 9.	279,25 Ft	5 585,00 Ft
14 700,00 €	2011. szeptember 13.	284,66 Ft	4 184 502,00 Ft
63 000,00 €	2011. szeptember 15.	287,76 Ft	128 880,00 Ft
104 700,00 €	2011. szeptember 16.	286,49 Ft	995 503,00 Ft
160 000,00 €	2011. szeptember 19.	288,91 Ft	225 600,00 Ft
20,00 €	2011. szeptember 16.	286,49 Ft	5 729,80 Ft
118 000,00 €	2011. október 5.	298,75 Ft	252 500,00 Ft
16 500,00 €	2011. október 14.	291,39 Ft	4 807 935,00 Ft
26 500,00 €	2011. október 25.	297,07 Ft	7 872 355,00 Ft
15,00 €	2011. november 3.	306,05 Ft	4 590,75 Ft
27 160,00 €	2011. november 7.	307,08 Ft	8 340 292,80 Ft
44 850,00 €	2011. november 10.	309,04 Ft	860 444,00 Ft
80 400,00 €	2011. november 14.	315,42 Ft	359 768,00 Ft
16 200,00 €	2011. november 18.	309,04 Ft	5 006 448,00 Ft
15,00 €	2011. november 16.	313,23 Ft	4 698,45 Ft
15,00 €	2011. november 22.	305,30 Ft	4 579,50 Ft
15,00 €	2011. november 24.	309,45 Ft	4 641,75 Ft
26 100,00 €	2011. december 9.	306,54 Ft	8 000 694,00 Ft
10,00 €	2011. december 7.	300,05 Ft	3 000,50 Ft
83 700,00 €	2011. december 12.	305,13 Ft	539 381,00 Ft

228 200,00 €	2011. december 12.	305,13 Ft	630 666,00 Ft
13 350,00 €	2011. december 12.	305,13 Ft	4 073 485,50 Ft
136 000,00 €	2011. december 14.	303,67 Ft	299 120,00 Ft
58 000,00 €	2011. december 23.	306,68 Ft	787 440,00 Ft
87 300,00 €	2011. december 23.	306,68 Ft	773 164,00 Ft
50 200,00 €	2011. december 27.	306,91 Ft	406 882,00 Ft
82 500,00 €	2011. december 27.	306,91 Ft	320 075,00 Ft
150 750,00 €	2011. december 29.	310,26 Ft	771 695,00 Ft
258 750,00 €	2012. január 2.	315,28 Ft	578 700,00 Ft
127 500,00 €	2012. január 3.	315,03 Ft	166 325,00 Ft
279 000,00 €	2012. január 12.	310,20 Ft	545 800,00 Ft
31 200,00 €	2012. január 26.	294,03 Ft	9 173 736,00 Ft
50 800,00 €	2012. január 27.	294,20 Ft	945 360,00 Ft
40 000,00 €	2012. január 27.	294,20 Ft	768 000,00 Ft
88 500,00 €	2012. január 31.	293,70 Ft	992 450,00 Ft
44 000,00 €	2012. január 31.	293,70 Ft	922 800,00 Ft
66 400,00 €	2012. február 2.	292,59 Ft	427 976,00 Ft
15 200,00 €	2012. február 2.	292,59 Ft	4 447 368,00 Ft
150,00 €	2012. február 2.	292,59 Ft	43 888,50 Ft
231 000,00 €	2012. február 8.	289,30 Ft	828 300,00 Ft
75,00 €	2012. február 8.	289,30 Ft	21 697,50 Ft
167 000,00 €	2012. február 13.	291,15 Ft	622 050,00 Ft
169 000,00 €	2012. február 13.	291,15 Ft	204 350,00 Ft
100,00 €	2012. február 10.	292,43 Ft	29 243,00 Ft
206 250,00 €	2012. február 15.	290,02 Ft	816 625,00 Ft
147 500,00 €	2012. február 16.	293,80 Ft	335 500,00 Ft
75,00 €	2012. február 15.	290,02 Ft	21 751,50 Ft
151 250,00 €	2012. február 20.	288,25 Ft	597 812,50 Ft
112 750,00 €	2012. február 21.	286,72 Ft	327 680,00 Ft
250,00 €	2012. február 17.	290,13 Ft	72 532,50 Ft
200,00 €	2012. március 7.	294,40 Ft	58 880,00 Ft
256 000,00 €	2012. május 2.	284,11 Ft	732 160,00 Ft
210 750,00 €	2012. május 11.	289,36 Ft	982 620,00 Ft
217 000,00 €	2012. május 15.	292,35 Ft	439 950,00 Ft
570 000,00 €	2012. május 17.	296,15 Ft	805 500,00 Ft
125,00 €	2012. május 22.	296,51 Ft	37 063,75 Ft
62 000,00 €	2012. június 1.	304,11 Ft	854 820,00 Ft
150,00 €	2012. június 7.	297,45 Ft	44 617,50 Ft
75,00 €	2012. június 8.	297,91 Ft	22 343,25 Ft
304 000,00 €	2012. június 21.	285,17 Ft	691 680,00 Ft
52 150,00 €	2012. június 21.	285,17 Ft	871 615,50 Ft
75,00 €	2012. július 2.	285,69 Ft	21 426,75 Ft
5,00 €	2012. július 12.	289,19 Ft	1 445,95 Ft
390 000,00 €	2012. július 23.	287,84 Ft	257 600,00 Ft
307 500,00 €	2012. augusztus 1.	280,44 Ft	235 300,00 Ft
123 250,00 €	2012. augusztus 1.	280,44 Ft	564 230,00 Ft

50,00 €	2012. július 31.	278,73 Ft	13 936,50 Ft
352 000,00 €	2012. augusztus 22.	276,58 Ft	356 160,00 Ft
428 000,00 €	2012. augusztus 27.	277,55 Ft	791 400,00 Ft
150,00 €	2012. augusztus 30.	284,58 Ft	42 687,00 Ft
302 000,00 €	2012. szeptember 3.	285,12 Ft	106 240,00 Ft
7 620 650,00 €			<u>2 227 866 267,75</u> <u>Ft</u>

- Az elsőfokú bíróság az ítélet 6. oldalának utolsó bekezdésének harmadik sorában a Be. 592. § (2) bekezdés c) pontja szerint iratellenesen rögzítette, hogy a vádlott 121 alkalommal kapott tárgy jutalmat vagy pénzjutalmat. Az érintett időszakban helyesen mindez 12 alkalommal történt, mely helyesbítés a Be. 593. § (1) bekezdése alapján került rögzítésre a másodfokú bíróság részéről.

- A tényállás 10. oldalának utolsó bekezdés utolsó sorában - vélhetőleg elírás folytán - tévesen került rögzítésre az EUR számla egyenlege, az helyesen mínusz 900.000 és mínusz 1.500.000 Euro között volt.

Azt szükséges még megjegyezni, hogy az ítélet tényállásában nem a jogi minősítéshez kapcsolódó jogi kifejezéseket kell szerepeltetni, így a csalás esetében sem a „jogtalan haszonszerzési célzattal tévedésbe ejtette” szófordulattal lehet az elkövetett cselekményt leírni, az a jogi indokolás körébe tartozik. Az ítélet indokolásában a történeti tényállás a jogi indokolással ugyan egységet alkot, de a történeti tényállásnak önmagában is alkalmasnak kell lennie arra, hogy abból kizárólag egyféle jogi következtetést lehessen levonni.

A fenti kiegészítéssel és helyesbítéssel - figyelemmel a másodfokú eljárásban felvett bizonyítás tartalmára is - a tényállás teljes mértékben megalapozottá vált a Be. 594. § (1) bekezdése szerint, így a Be. 593. § (3) bekezdése értelmében a másodfokú ítélezés alapját képezte.

Az elsőfokú bíróság az ügy helyes megítélése szempontjából jelentőséggel bíró bizonyítékokat megvizsgálta, és azokat törvényesen, a logika szabályai szerint egyenként és összességében is helyesen értékelte. A bűncselekmény elkövetését a vádlott a nyomozás során beismerte, majd e beismerő tartalmú vallomását lényegében csupán a tényekre nézve tartotta fenn, büntetőjogi felelősségét nem ismerte el, tagadta, hogy őt jogtalan haszonszerzési célzat vezette volna, emellett lényegében az ellenőrzés hiányára és a megtévesztés hiányára hivatkozott.

Az elsőfokú bíróság a vádlott védekezését részletesen és körültekintően vizsgálta, értékelte ezen túl a személyi bizonyítás anyagából a nagyszámú tanúvallomást és a releváns okirati bizonyítékokat is. A vádlott utóbb fenntartott érdemi védekezése valóban nem volt elfogadható, erre nézve az elsőfokú bíróság megfelelő mélységű indokolást adott. Számba vette azon normákat, melyek a vádlott munkavégzésére irányuló szabályokat rendezik, értékelte az ügyviteli utasítások tartalmát, mely bizonyítékokat egyenként és a vádlotti védekezéssel együtt kölcsönösen is elemzett. Az elsőfokú bíróság a tanúvallomásokat és emellett az igazságügyi könyvszakértői véleményben írtakat is figyelembe vette, amikor úgy ítélte meg, hogy a vádlott a munkaköri leírásában, a munkáltatói utasításokban és az ügyviteli utasításokban írtakkal ellentétben az ügyfél arra irányuló megbízása nélkül oly módon vásárolt külföldi értékpapírokat, hogy az ügyfél számláján fedezet erre nem volt, így a megvásárolt értékpapírok összege a Zrt. pénzeszközeit terhelte.

Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségét megfelelően teljesítette, a védelmi fellebbezés nem hozott fel olyan körülményt vagy nívumot, mely érdemben eltérő tényállás megállapításához

vezethetett volna. A védelmi érveléssel szemben a vádlott, mint privát bankár kizárólag bizományos ügyletet hajthatott végre az ügyfél megbízása alapján, és csupán elegendő fedezet mellett - mely fedezet meglétét a vádlottnak kellett ellenőrizni - kezdeményezhetett volna külföldi értékpapírra vonatkozóan tranzakciót. A védelmi érvelés helytállóságát elfogadható módon dr. igazságügyi szakértő véleménye sem támasztotta alá.

Szükséges hangsúlyozni, hogy a vádlott a nyomozás során beismerő vallomást tett, melyet a rendelkezésre álló tanúvallomások, okirati bizonyítékok és dr. igazságügyi könyvszakértői véleménye is alátámasztott, mely beismerő vallomás alapján megállapítható volt, hogy a vádlott egyértelműen tisztában volt azzal a ténnyel, hogy a munkaköri leírásában és az ügyviteli utasításokban foglaltakat megsértette, mikor az ügyfél megbízása nélkül és a számláján lévő fedezet nélkül végzett külföldi értékpapírokra tranzakciókat. A beismerő vallomás hitelességét nem kérdőjelezte meg, hogy a vádlott e magatartását a pénzintézet részéről a kellő ellenőrzés hiánya miatt viszonylag hosszú időn keresztül és igen nagy összegeket érintően tudta folytatni.

A védelmi fellebbezés további indokait illetően a másodfokú bíróság kiemeli, hogy a vádlott beismerő vallomása perrendszerű, törvényes bizonyíték emellett dr. igazságügyi szakértői véleménye is törvényes bizonyíték, melynek kirekesztésére nincs alap. Nem értett egyet a másodfokú bíróság azon védelmi érveléssel, mely szerint a szakértő helyszíni szemlét tartott, emellett úgy, hogy azzal lényegében a védelem jogait csorbította.

A korábbi Be. 119. §-a rendelkezik a szemléről, melynek (1) bekezdése szerint szemlét a bíróság, illetőleg az ügyész rendel el és tart, illetve a (2) bekezdése szerint a szemlénél, ha szükséges, szakértőt is lehet alkalmazni. Jelen esetben azonban nem ilyen bizonyítási eljárás történt, hanem a szakértő a korábbi Be. 105. §-ban rögzített kötelezettségei és jogosultságai körében a 105. § (3) bekezdése szerint szakértői vizsgálatot, azaz nem szemlét végzett.

A felmentést célzó védelmi fellebbezés lényegében a bizonyítékok értékelésén keresztül támadta a megalapozott tényállást, mely a tényálláshoz kötöttség elvei értelmében eredményre nem vezethetett. A törvényszék a megismételt eljárásra vonatkozó iránymutatásnak megfelelően folytatta le a bizonyítást. A bizonyíték-értékelő tevékenysége lényegét illetően kétségtelenül nem terjedős, hanem lényegre törő, de az megfelel az ítélezési gyakorlat által támasztott kívánalmaknak. A cselekmény elkövetését utóbb tagadó vádlotti védekezést meggyőzően cáfolták a tanúvallomások, az okirati bizonyítékok és az igazságügyi könyvszakértői vélemény, mely terhelő bizonyítékok kétséget kizáró módon bizonyították a cselekmény elkövetését. Dr. és dr. igazságügyi szakértők egyes részletek tekintetében nem vitásan eltérő álláspontra helyezkedtek, azonban ezen ellentmondások nem a történeti tények körében jelentkeztek, hanem a bíróság kompetenciájába tartozó jogi értékelést illetően, hiszen a bűncselekmény tényállási elemei közül a kárösszeg, az elkövetési magatartás, illetőleg a célzat meghatározása és annak megítélése a bíróság feladatát képezi. A másodfokú bíróság a logikus elsőbírői bizonyíték értékelést nem mérlegelheti felül, ezért a bizonyítékok átértékelése útján eltérő tényállás megállapítására nem volt eljárásjogi alap, ekként a felmentésre irányuló perorvoslat alaptalannak mutatkozott.

III.3. A vádlott cselekményeinek a Büntető Törvénykönyv szerinti minősítése

Az elsőfokú bíróság alappal vont következtetést a vádlott bűnösségére és nem tévedett akkor sem, amikor a cselekmény elbírálása során az elbíráláskor hatályban lévő büntető törvényt alkalmazta.

Tekintettel arra, hogy az ítélet tábla a később kifejtettek szerint a vádlott terhére rótt cselekményeket részben eltérően minősítette, így az ítélet táblának is vizsgálnia kellett, hogy az elbíráláskor hatályos büntető törvényt vagy az 1978. évi IV. törvényt kell-e alkalmazni.

Abban a kérdésben, hogy melyik törvény alkalmazása a kedvezőbb, elsősorban a bűncselekmény két törvény szerinti minősítéséhez tartozó büntetési tételek összevetésével kell állást foglalni, melyhez képest vehető figyelembe a törvények általános részében írt egyéb, a büntetés kiszabásával összefüggő és az elbírálásra kiható rendelkezések [BH 2014.129.]. A vizsgálat során azonban nemcsak a legsúlyosabb büntetések rendelkezéseit, hanem az egyéb, a szankciókban jelentkező joghátrányokat is figyelembe kell venni. A különös részi szankció vizsgálata, illetőleg esetleges azonosságának megállapítása után a bíróságnak a büntető törvény általános részi rendelkezéseinek összevetésével kell választ keresnie arra, hogy melyik törvény tekinthető enyhébbnek. Az általános részi rendelkezések közül az alkalmazandó törvény kiválasztására többek között meghatározó lehet a bűnismétlés, a visszaesés, a társas bűnelkövetési formák, a bűnszervezet, a feltételes szabadságra bocsáthatóság és feltételei.

A Kúria 4/2013. (X.14.) BK. véleménye szerint határozott tartamú szabadságvesztés esetén a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének legkorábbi, törvény erejénél fogva kötelező időpontjára vonatkozó rendelkezés a 2012. évi C. törvény (Btk.) 2. § (1), (2) bekezdése szerinti elbírálás fogalmába tartozik. Megváltozása ekként alapot ad - enyhébb elbírálás címén - a módosító törvény alkalmazására [B.8. számú elvi határozat II. (BH 2017/7.), lásd még IH 2014.4.].

Az időbeli hatályhoz fűződő elvek helyes alkalmazásához csak az vezethet, ha a bíróság kizárólag azon szabályoknak tulajdonít jelentőséget, amelyek az elkövetővel szemben valóban alkalmazásra kerülnek. A vizsgálat során a konkrét magatartást a bírói szillogizmus folyamatában mindkét jogszabály szerint el kell bírálni, és azt kell enyhébbnek tekinteni, amelynek alkalmazása enyhébb megítéléshez vezet. Miként a Kúria is rámutatott (Bfv.III.96/2014/5.), feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó kedvezőbb elbírálási lehetőség a Btk. 2. § szempontjából csak akkor vehető figyelembe, ha minden más rendelkezés terheltre kiható következménye az elkövetéskori és az elbíráláskori törvényben azonos.

Az elsőfokú bíróság az idézett elvek helyes értelmezésével állapította meg, hogy a feltételes szabadságra bocsáthatóság enyhébb szabályai folytán a bűncselekmény elbírálásakor hatályos büntető törvény a kedvezőbb a vádlottra, ezért az új törvény alkalmazásának volt helye a másodfokú bíróság részéről is.

Az elsőfokú bíróság törvényesen vont következtetést a vádlott bűnösségére, azonban a vádlott cselekményeinek minősítése részben téves.

A Debreceni Ítélet tábla osztotta az elsőfokú bíróság ítéletében levezetett azon jogi okfejtést, miszerint a vádlott a csalás bűncselekményét követte el, ugyanakkor a másodfokú bíróság álláspontja szerint a csalás bűncselekményének törvényi tényállási elemei a vád tárgyát képező 173 tranzakció közül azon jogügyletekre valósultak meg, amelyek során külföldi értékpapír, azaz a certifikációknak megbízás és fedezet nélküli megvásárlására került sor.

Egyetértett az ítélet tábla a másodfokú vádhatóság átiratában rögzített és perbeszédében is fenntartott azon érveléssel, mely szerint a hűtlen kezelés bűncselekménye szóba sem kerülhet, hiszen a külföldi értékpapír tranzakciók tekintetében megbízás hiányában nem volt vagyonkezelési kötelezettsége a vádlottnak, így vagyonkezelési kötelezettségét megsérteni nem tudta, ugyanakkor a magatartása a csalás tényállási elemeit maradéktalanul kimerítette.

A csalás elkövetési magatartása szándékos, ezen túlmenően célzatos, a cél a jogtalan haszonszerzés. A károkozás tekintetében pedig elegendő az eshetőleges szándék is.

A csalás törvényi tényállása megvalósulásának három egymást kiegészítő ok-okozati összefüggés megléte a feltétele: a megtévesztő magatartásnak kell előidéznie a passzív alany tévedését, ehhez képest arra alkalmasnak, szándékosnak kell lenni. E tévedésnek kell kiváltani a megtévesztett vagyoni jogi rendelkezését, végül a megtévesztett személy vagyoni jogi rendelkezése és a bekövetkezett kár között okozati összefüggésnek kell fennállnia. A csalás esetében tehát a kárt nem a közvetlenül az elkövető megtévesztő magatartása, hanem a megtévesztett személy vagyoni jogi rendelkezése okozza.

A jogtalan haszonszerzés nem önálló tényállási elem, hanem a megtévesztő magatartás célzata. A célzott haszon tényleges megszerzése nem tartozik a tényállás keretei közé, azon túlnyúlik, ezért a csalás miatti bűnösség megállapítása szempontjából közömbös. A kár bekövetkezése az a tényállási elem, amely által a csalás befejezetté válik, akkor is, ha a hasznat az elkövető vagy bárki más nem vagy még nem szerezte meg.

Az irányadó tényállás szerint a vádlott privát bankárként dolgozott, akinek nem volt engedélyezett a saját számlás kereskedés. Saját számlás kereskedés csupán a bank saját pénzéből, saját kockázatára a Treasury Desk által végezhető és végzett tevékenység, nem kötődik sem ügyfélhez, sem privát bankárhoz. A személyi bankárok kizárólag bizományos ügyeltek hajtanak végre, az ügyfél megbízását felveszik. Az ügyfélnek a megbízáshoz elegendő fedezettel kell rendelkezni, az ügyfél fedezettsége olyan követelmény, melynek ellenőrzése a privát bankár üzletkötő felelőssége tekintettel arra, hogy az ügyfél megbízásából megvásárolt eszköz az ügyfél tulajdona lesz, illetve az ügyfél megbízásából eladott eszköz ellenértéke az ügyfél számláján kerül jóváírásra.

A vádlott saját, megbízás nélküli és fedezet nélküli ügyletkötésre nem volt jogosult, feladata az ügyfél által megkötött ügylet bonyolítása volt.

A vádlottnak tehát nem volt jogosultsága a vádban rögzített tranzakciók lebonyolítására, hanem más személyt megtévesztve olyan módon adott utasítást a Treasury részére, mintha az a szabályos munkafolyamat része lenne, ugyanis a megbízás nélküli tranzakció teljesítését egyfelől e-mail formájában vagy telefonon kezdeményezte. Az ilyen módon történő megbízás esetében a terhelt utasításait elfogadó és a szabálytalan utasítást végrehajtó Treasury volt a megtévesztett, tehát a megtévesztés azzal valósult meg, hogy a vádlott a Treasury előtt azt a valótlan látszatot keltette, hogy a tranzakció végrehajtására adott utasítás az arra feljogosított ügyfél megbízása alapján történik. A tévedésbe ejtés a Treasury Brokerage-ben dolgozó munkatárs irányában állapítható meg, aki nem tudott arról, hogy olyan tranzakciót hajt végre, amellyel a vádlott a pénzügyi intézetnek kárt okoz jogtalan haszonszerzés érdekében.

A jogellenesen biztosított fedezet segítségével elért nyereség pedig a jogtalan haszon, ezért a vádlott szándéka általa is tudottan jogtalan haszonszerzésre irányult. A vádlott tehát ennek érdekében jogtalan haszonszerzés végett követte el a cselekményeket.

A kárral kapcsolatban érdemes hangsúlyozni, hogy a tranzakció megtörténtével, az értékpapír megvásárlásával a csalás befejezetté vált. Megállapítható volt az ügyben, hogy a vádlottat az az érdek vezérelte, hogy a számláján általa korábban végzett jogügyletek miatt elszenvedett hiányt, a már bekövetkezett kárt megszüntesse. Az ügy tárgyát kizárólag a külföldi értékpapírok, certifikátok képezték, melyek fizikailag nem testesültek meg, ezért történt az EUR számlán az átvezetés. A károkozási szándék azonban ennek ellenére megállapítható, mivel a kár a certifikátok megvásárlásával bekövetkezett, melyet pedig a vádlott szándékos magatartása idézte elő. A vádlott bizakodása abban, hogy nyereséggel zárul a jogügylet, nem a kár elmaradásában, hanem a kár megtérülésében való bizakodás volt.

A későbbi értékesítéssel a vádlott a már bekövetkezett kár utólagos megtérítésére, egyben vagyoni haszon elérésére törekedett. Nem helytálló az a jogi érvelés, amely a bekövetkezett kárt kizárólag a vétel és eladás különbözetében látta megállapíthatónak.

Szükséges rámutatni arra is, hogy az ítéleti tényállás kisebb pontosítással megegyezik a vád tárgyává tett tények körével, a tettazonosság nem sérült, csupán az egyes tranzakciók jogi megítélésének különbözősége eredményezett eltérő minősítést.

Nem volt helytálló az a védelmi érvelés, miszerint a csalás bűncselekménye sértettjének nem a pénzügyintézet, hanem tekinthető, hiszen az ő számláján halmozódott az értékpapír vásárlásokból adódó negatív egyenleg. Nem az tekinthető ugyanis sértettnek, akinek a bankszámláján megjelentek a tranzakciók eredményei. Jelen esetben a tranzakció végrehajtásának egyik feltétele, a fedezet megléte is hiányzott, azaz nem csupán megbízás nélkül, hanem fedezet nélkül került sor az értékpapírok megvételére, az értékpapírok azonban megvásárlásra kerültek, annak ellenértékét a Zrt. fizette, tehát a kár a Zrt.-t érte.

Hangsúlyozni szükséges ezzel kapcsolatban azt is, miszerint a cselekmény véghezviteli magatartásának kifejtése időpontjában az elkövető tudatának nem kell átfognia a sértett személyét, azt, hogy egy vagy több természetes vagy jogi személy érdekkörét sértette-e, mint ahogy annak sincs jelentősége, hogy az elkövető tudta-e, hogy a tulajdon, birtok, használat vagy egyéb jogosítvány tekintetében sértette vagy veszélyeztette a sértett(ek) érdekkörét [BH 2009.169., Elvi Határozat 2008/2/1854.].

A vádlott tehát - bár sem az ügyféltől származó megbízással nem rendelkezett, sem fedezet nem volt - az ügyfél tranzakciós szándékát hamisan állítva, egyúttal a szükséges fedezet meglétének látszatát is állítva tévedésbe ejtette a Treasury Brokerage területének munkatársait, akik a megbízást szabályosnak véve a vádlott által kezdeményezett ügyletet megkötötték. A tranzakció létrejött, a Zrt. azok ellenértékét megfizette, így a Zrt.-nek a vádlotti magatartás eredményeként kára keletkezett összesen 2.686.609.695,80 forint összegben.

A csalás minden tényállási eleme megvalósult, így a megbízás és fedezet nélkül a Zrt. eszközének terhére történő certifikát vásárlással megvalósult ügyletek esetében a vádlott bűnösségének megállapítása és a cselekménynek a csaláskénti minősítése törvényes. A vádlott vagyon elleni cselekménye ekként a kár összege következtében folytatólagosan elkövetett a Btk. 373. § (1) bekezdés, (6) bekezdés a) pontja szerinti csalás büntettének minősül.

A vádlott csalási cselekménye emellett üzletszerűen elkövetettnek is minősül.

A Btk. 459. § 28. pontja értelmében üzletszerűen követi el a bűncselekményt, aki ugyanolyan vagy hasonló jellegű bűncselekmények elkövetése révén rendszeres haszonszerzésre törekszik (ugyanezen rendelkezést tartalmazta az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény 137. § 9. pontja is).

Az üzletszerűség megállapításának nem feltétele, hogy az elkövető a cselekménnyel megszerzett haszonnal saját maga rendelkezze. Rendszeres haszonszerzésre törekszik az is, aki cselekményeit más személy hasznára, vagyoni gyarapodás érdekében követi el [BH 2014.172.]. Az üzletszerű elkövetés megállapítható a cselekmények csekélyebb száma, akár egy bűncselekmény esetén is, ha az elkövető rendszeres haszonszerzésre törekszik, még akkor is, ha ténylegesen nem jutott vagyoni előnyhöz [BH 2011.33. III. pont]. Az üzletszerűség kapcsán - a folytatólagossággal ellentétben - nem a rövid időközökben való elkövetésnek, hanem a rendszerességnek van jelentősége, így az ismétlődésig eltelt idő hossza önmagában véve közömbös [BH 2012.5. II.].

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a vád tárgyát képező 173 tranzakció közül azonban azon esetekben, amikor nem certifikát-vásárlásra, hanem a csalás útján megvásárolt certifikátok eladására

adott a vádlott utasítást a Treasury Brokerage felé, a vádlott a Btk. 399. § (3) bekezdés b) pont, (4) bekezdés a), b), c) pontjai szerinti pénzmosás büntettét valósította meg.

Az irányadó tényállás szerint a vádlott az érintett időszakban összesen 2.227.866.267,75 forint összegű certifikáció eladására adott utasítást a Treasury bank felé az ügyfél megbízása nélkül, melyek a Treasury részéről végrehajtásra is kerültek.

A pénzmosás azzal valósult meg, hogy a vádlott a csalás útján megszerzett certifikációk értékesítésére adott megbízás nélkül utasítást a Treasury Brokerage felé. A külföldi értékpapírok banki művelet körében történő értékesítése a külvilág szereplői számára az illegális eredetet felismerhetetlenné tette, azaz legálisnak mutatkozó eredetet keletkeztetett.

A Btk. 399. § (3) bekezdése szerint pénzmosást követ el, aki bűncselekményének elkövetéséből származó dolgot, ezen eredetének leplezése, titkolása céljából

a) gazdasági tevékenység gyakorlása során felhasználja,

b) a dologgal összefüggésben bármilyen pénzügyi tevékenységet végez, vagy pénzügyi szolgáltatást vesz igénybe.

A (4) bekezdés szerint a büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1)-(3) bekezdésben meghatározott pénzmosást

a) üzletszerűen,

b) különösen nagy vagy azt meghaladó értékre,

c) pénzügyi intézmény, befektetési vállalkozás, árutőzsdei szolgáltató, befektetési alapkezelő, kockázati tőkealap-kezelő, tőzsdei, központi értéktári vagy központi szerződő fél tevékenységet végző szervezet, biztosító, viszontbiztosító vagy független biztosításközvetítő, illetve önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, magánnyugdíjpénztár vagy foglalkoztatói nyugdíjszolgáltató intézmény, szerencsejáték szervezésével foglalkozó szervezet, vagy szabályozott ingatlanbefektetési társaság tisztségviselőjeként vagy alkalmazottjaként követik el

[Ezt a tényállást az elkövetéskor hatályos Btk. - az 1978.évi IV.tv. - 303. § (3)-(4) bekezdése azonos módon tartalmazza].

A tőzsdei tevékenység, illetve annak igénybevétele a Btk. 402. § (2) bekezdése szerinti pénzügyi tevékenységnek, illetve pénzügyi szolgáltatásnak minősül [Ugyanezen rendelkezést tartalmazza az 1978. évi IV. törvény 303/C. § (2) bekezdése is].

A pénzmosás olyan bűncselekmény, mely arra irányul, hogy a bűnös úton szerzett pénz eredetét leplezze, egyúttal lehetetlenné tegye az illegálisan szerzett pénz eredetének azonosíthatóságát, és azt legális forrásból származónak tüntesse fel. A pénzmosás nem önálló, hanem járulékos bűncselekmény, a bűnkapcsolat egy formája, így feltételezi azt, hogy megvalósulását megelőzi valamely másik bűncselekmény, amelyből származó jövedelem eredetét az elkövető a pénz bűntatása vagy integrálása révén próbálja leplezni és a bűnös úton szerzett jövedelmét a legális gazdaságba visszaforgatni.

A cselekménynek lényegében három fázisa különíthető el: az elhelyezés, a bűntatás és az integrálás. Ez a három mozzanat együtt jelenti a pénz legalizálásának folyamatát. Olyan pénzügyi manőverek (átutalás, átváltás, befektetés stb.) sorozatáról van szó, amelyben a pénz eredeti bűnös származása követhetetlenné válik [BH 2009.125.]. A pénzmosás nem a csalás büntetlen utócselekménye, minthogy a törvény a pénzmosást kifejezetten kiemelte a lehetséges utócselekmények köréből.

Jelen ügyben a csalás megvalósulását követően valótlán jogcím alapján végzett - megbízás nélküli - banki művelet már a csalással szerzett dologgal az eredet leplezése céljából végzett pénzügyi tevékenység volt, hiszen az elkövetői oldalról létezett egy eleve fiktív certifikát vásárlási ügylet, melyből származó külföldi értékpapíroknak a banki művelet körében történő értékesítése a külvilág szereplői számára az illegális eredetet felismerhetetlenné tette, azaz legális eredetet mutathatott.

Az eredet leplezési célzatot erősítik azon az irányadó tényállásban rögzített események is, melyek szerint a vádlott különböző számlái között, illetve a családtagjainak számlája közötti valótlán átutalásokat, pénzátváltásokat hajtott végre, hiszen ezen ügyletek, átutalások, pénzátváltások megteremtették a lehetőséget arra, hogy a családi bűncselekményből származó folyamatosan beáramló certifikációkból eredő pénz eredetét elfedjék.

A táblabíróság egyetértett a másodfokú vádhatóság átiratában rögzített azon állásponttal is, mely szerint a vádlottnak a 2. rendbeli a Btk. 345. §-a szerinti hamis-magánokirat felhasználásának vétségét képező cselekményei közül 1. rendbeli folytatólagosan elkövetett.

A 36/2007. Büntető Kollégiumi véleményben írtak nyomán a vádlott által ügyfél helyett 2011. december 15. napján aláírt átutalási megbízást illetően a folytatólagosság törvényileg megkívánt feltételei fennállnak, hiszen 2011. december 15. napján az 5.765.000 forintról szóló eseti értéknapi forint átutalási megbízáson ügyfél helyett aláhamisította az ügyfél nevét, és ugyanezen napon 49.500 Euro átutalásáról szóló kedvezményezett nevére kiállított átutalási megbízáson ügyfél nevét is.

III.4. A büntetés kiszabása

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket alapvetően helyesen feltárta. A védelmi állásponttal egyezően a sértetti közrehatást nyomatékos enyhítő körülményként kell figyelembe venni, mellyel szemben súlyosító körülményként jelentkezik az üzletszerű elkövetés, illetve az, hogy a vádlott szakmai képzettségét, felkészültségét használta fel a bűncselekmény véghezvitelére. Mindezen túlmenően további súlyosító hatású tényezőt jelent mind a családi bűncselekmény, mind a pénzmosás tekintetében a kár, az elkövetési érték összegét illetően az, hogy a Btk. 459. § (6) bekezdés e) pontjában meghatározott különösen jelentős értékhatárt is többszörösen meghaladja.

Ezzel szemben igen nyomatékos enyhítő körülményként kell értékelni, hogy a vádlott hosszú ideje alatt áll a büntetőeljárás hatálya alatt, az eljárás elhúzódott. A 2/2017.(II.10.) AB Határozatban az 1. pont alatt az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (korábbi Be.) 258. § (3) bekezdés e) pontjának alkalmazása során az Alaptörvény 28. Cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelmény, amennyiben a bíróság a terhelttel szemben alkalmazott büntetőjogi jogkövetkezményt az eljárás elhúzódása miatt enyhíti, akkor határozatának indokolása rögzítse az eljárás elhúzódásának tényét, valamint azzal összefüggésben a büntetés enyhítését és az enyhítés mértékét. A jelenlegi Be. 564. § (4) bekezdés b) pontja szerint, ha a bíróság a büntetés kiszabásakor figyelembe vette az eljárás elhúzódását, akkor az erre való utalást is tartalmazni kell a bűnösséget megállapító ítélet indokolásának.

Az Alkotmánybíróság a döntésében az időintervallum szempontjából differenciált a büntetőeljárás elhúzódása és az időmúlás kategóriái között: az időmúlás - amely alatt a bűncselekmény elkövetése és a jogerős elbírálások között eltelt időt értjük - objektív kategória, szemben a terheltek számára koncentráltan, ezáltal szubjektív jellegűnek minősülő, az észszerű határidőn belüli elbírálás fordulataival, amely az elkövetőnek a büntetőeljárásba való bevonásától a cselekmény jogerős elbírálásáig tartó időt jelenti.

Az időmúlásnak a Kúria 56/2007. BK vélemény III/10. pontjában szereplő meghatározása a bűncselekmény elkövetésétől eltelt hosszabb időt értékeli, míg az eljárás elhúzódásának a vizsgálata az alapos gyanú közlésének időpontjától kezdődik. A fentiek szerint tehát az időmúlás objektív tényező, míg az eljárás elhúzódásának rögzítése az ítélet indokolásában a bírósági inaktivitás elismerésére is utal. Jelen esetben a hatóságoknak, bíróságnak felróható késedelem például a hatályon kívül helyezés és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására történő utasítása, illetve a megismételt eljárásban elkövetett relatív eljárási szabálysértés okán a másodfokú bíróság előtti bizonyítás felvételének szükségessége.

A büntetést a céljának szem előtt tartásával úgy kell kiszabni, hogy igazodjon a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához és az elkövető társadalomra veszélyességéhez, ugyanakkor a büntetőjog általános elveit és az Alaptörvényből fakadó alkotmányos követelményeket is figyelembe kell venni. A büntetéssel történő jogkorlátozásnak meg kell felelni az arányosságnak, a szükségességnek és az ultima ratio elveinek [1214/B/1990. AB Határozat]. Az egyes bűncselekmények természetéhez és tárgyi súlyához igazodó büntetési rendszer és a büntetéskiszabás normatív előírásain nyugvó büntetések együttesen szolgálják a jogállami büntetés funkcióját, a társadalom védelmét, a szankcióval történő arányos és megérdemelt viszonzást, valamint a speciális és generális prevenciót. A büntetés kiszabása során figyelembe kell venni a már idézeteknek megfelelően a bűnelkövető személyi körülményeit, többek között az előéletét is [23/2014. (VII.15.) AB Határozat III. rész 42. bekezdés].

A vádlott bűnösségével érintett bűncselekmények közül a Btk. 373. § (1) bekezdés, (6) bekezdés a) pontja szerinti csalás büntetettét öttől tíz évig, a Btk. 399. § (3) bekezdés b) pont, (4) bekezdés a), b), c) pontja szerinti pénzmosás büntetettét kettőtől nyolc évig, míg a hamis-magánokirat felhasználásának vétségét egy évig terjedő szabadságvesztéssel bünteti a törvény. A vádlottal szemben halmazati büntetésként kiszabható szabadságvesztés mértéke a Btk. 81. § (1) és (3) bekezdése szerint öt évtől tizenöt évig terjedhet, melynek a Btk. 80. § (2), (3) bekezdése szerinti középértéke tíz év.

Az ítéletábra álláspontja szerint a vádlott által elkövetett cselekmények közül a csalás bűncselekményének, illetve a pénzmosás büntetettének tárgyi súlya az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés súlyosítását indokolta. Ugyanakkor a másodfokú bíróság az eljárás elhúzódása és a jelentős időmúlás okán nem tartotta indokoltnak a középértékkel egyező tartamú büntetés kiszabását, így hangsúlyosan az eljárás elhúzódására tekintettel a vádlott szabadságvesztés büntetésének tartamát a törvényi minimumot kis mértékben meghaladó, és a középértéket meg sem közelítő hat évre súlyosította. A másodfokú bíróság a közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamát a szabadságvesztés tartamához igazodóan szintén hat évre súlyosította.

Mindebből következően a büntetés lényeges enyhítése szóba sem kerülhetett, így az enyhítést célzó védelmi jogorvoslat eredményre nem vezethetett.

Az elsőfokú bíróság a törvénynek megfelelően döntött a feltételes szabadságra bocsáthatóság legkorábbi időpontjának meghatározásáról, a magánfél polgári jogi igényének elbírálásáról, a zár alá vétel feloldásáról és a bűnügyi költség viseléséről is.

A fentebb kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a már rögzített okoknál fogva a Be. 604. § (1) bekezdés b) pontja, és 606. § (1) és (2) bekezdése alapján megváltoztatta, míg a törvénynek megfelelő rendelkezéseit a Be. 604. § (1) bekezdés a) pontja és a 605. § (1) bekezdése szerint helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban az igazságügyi szakértők meghallgatásával kapcsolatosan keletkezett bűnügyi költség megfizetéséről az ítélet tábla a Be. 613. § (1) bekezdése alapján határozott, figyelemmel a Be. 574. § (1) bekezdésében írtakra is.

, 2019. május 21.

Dr. Elek Balázs sk. a tanács elnöke, . Répássy Árpádné Dr. Német Laura sk. előadó bíró, Dr. Toma Attila sk. bíró

Záradék: A Debreceni Törvényszék 24.B.466/2017/52. számú ítélete a másodfokú határozatban írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2019. május 21.

Dr. Elek Balázs sk. a tanács elnöke

A kiadmány hitelül
tisztviselő